

**OCENIANIE ARKUSZA
POZIOM ROZSZERZONY**

Część 1 – TEST – 20 pkt

Nr zad	Przewidywana odpowiedź	Pkt	Kryteria zaliczenia
1.	<p style="text-align: center;">A</p> <p>a) Aleksander Gierymski b) realizm c) realistyczny sposób obrazowania / iluzja rzeczywistości / dbałość o szczegóły, wykorzystanie perspektywy / indywidualizacja rysów postaci, ciepła kolorystyka / kompozycja centralna,</p> <p style="text-align: center;">B</p> <p>a) Auguste Renoir b) impresjonizm c) malowanie drobnymi plamkami / wyrazisty dukt pędzla / dywizjonizm / duża rola światła / widoczne bliki światła na ciele postaci / szkicowy sposób malowania</p> <p style="text-align: center;">C</p> <p>a) Dominik Ingres b) neoklasycyzm / klasycyzm c) idealizacja / dbałość o szczegóły / kompozycja nawiązująca do renesansowych portretów / akademickie <i>finis</i> /</p> <p style="text-align: center;">D</p> <p>a) Stanisław Wyspiański b) secesja / modernizm / Młoda Polska c) dekoracyjność / bogata ornamentyka / uproszczony modelunek, wyrazisty kontur / duża rola plamy barwnej / płaska plama barwna.</p>	0-4	<p>Za podanie : 7-8 poprawnych informacji dotyczących nazwiska autora i kierunku (kat. a) i b)) ..... 1 pkt 6 i mniej ..... 0 pkt</p> <p>za każde dwie prawidłowo określone cechy ..... po 1 pkt</p>
2.	<p>A. Ucieczka do Egiptu B. Zwiastowanie Źródło ikonograficzne: Biblia / Nowy Testament</p>	0-1	<p>Za prawidłowe wpisanie wszystkich informacji: .....1 pkt brak którejkolwiek z informacji ..... 0 pkt</p>
3.	<p>A. miedzioryt B. drzeworyt C. litografia D. akwaforta</p>	0-1	<p>Za podanie : 4-3 pełnych inf... 1 pkt 2 i mniej.....0 pkt</p>
4.	<p>A. kościół franciszkanów w Krakowie B. kościół św. Bawona w Gandawie C. Muzea Watykańskie D. Luwr w Paryżu E. Kapitol w Rzymie</p>	0-2	<p>Za podanie 5-4 informacji .....1 pkt 3 i mniej .....0 pkt</p>
5.	<p>a) 1. sanktuarium 2. sala kolumnowa / hypostylowa 3. pronaos / przedsionek 4. dziedziniec / dziedziniec hypostylowy / dziedziniec kolumnowy 5. pylony b) starożytny Egipt</p>	0-2	<p>Za nazwanie 3-5 elementów świątyni ..... 1 pkt za określenie kręgu kulturowego ..... 1 pkt</p>

6.	<ul style="list-style-type: none"> a) Lorenzo Ghiberti / Ghiberti b) renesans c) odlew w brązie / brąz z elementami złocień d) baptysterium we Florencji e) zróżnicowanie planów przestrzennych (od prawie pełnoplastycznych figur na pierwszym planie po niemal graficzne przedstawienie trzeciego planu) / silne wejście w przestrzeń / zainteresowanie anatomią / zainteresowanie ruchem / tendencja do iluzjonistycznego obrazowania. 	0-2	<p>Za wpisanie 3 – 4 informacji w punktach a) do d) ..... 1 pkt za prawidłowe określenie dwóch cech ..... 1 pkt</p>
7.	<ul style="list-style-type: none"> A. papież Innocenty X B. Federico da Montefeltro C. Stanisław August Poniatowski D. Kanclerz Rolin E. Karol IV 	0-1	<p>Za podanie 5-4 prawidłowych informacji ..... 1 pkt 3 i mniej ..... 0 pkt</p>
8.	<ul style="list-style-type: none"> a) Antonio Gaudi b) Secesja / modernizm c) Barcelona d) Sagrada Familia / kościół pod wezwaniem Najświętszej Rodziny e) Sztuka gotycka, przyroda (formy organiczne) 	0-3	<p>Za podanie 3-4 informacji w punktach a) do d) ..... 1 pkt za prawidłowe podanie maksymalnie dwóch źródeł inspiracji ..... po 1 pkt</p>
9.	<ul style="list-style-type: none"> a) <u>prezbiterium (inaczej chór) jest częścią świątyni przeznaczoną dla duchowieństwa, w której mieści się ołtarz.</u> b) <u>empora jest rodzajem galerii, które służyło za pomieszczenie dla dworu, zakonnic lub chóru.</u> 	0-2	<p>a) za prawidłowe określenie funkcji prezbiterium (muszą być w niej ujęte podkreślone informacje)..... 1 pkt b) za prawidłowo określone funkcje empory (w której jest przynajmniej jedna z podkreślonych informacji)..... 1 pkt</p>
10.	<ul style="list-style-type: none"> 1. fowizm 2. kubizm 3. futuryzm 4. realizm socjalistyczny 5. pop-art. 6. hiperrealizm 	0-1	<p>Za prawidłową kolejność wszystkich kierunków.. ..... 1 pkt</p>
11.	<ul style="list-style-type: none"> A. Eugene Delacroix B. Le Corbusier C. Jacopo Pontormo 	0-1	<p>Za prawidłowe wpisanie wszystkich nazwisk ..... 1 pkt</p>

Część 2. ANALIZA PORÓWNAWCZA (20 pkt)

Zadanie 12. Przeprowadź analizę formy (struktury wizualnej) obrazów A i B według podanych punktów

	<i>Obraz A</i>	<i>Obraz B</i>	Punkty
A. Kompozycja 6 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • format obrazu prostokąt poziomy • kompozycja wielofiguralna • centralna postać wyraźnie wyodrębniona (ciemnym konturem wokół) tworzy oś symetrii • kompozycja płaszczyznowa oparta na rysunku, tworząca niemal teatralną scenę • kompozycja statyczna oparta przede wszystkim na pionach i delikatnych skosach, poziome płaszczyzny tworzy ziemia i korony drzew. • wyraźne kompozycyjne centrum, choć obok także pomniejsze centra (grupa Wiosny oraz Gracji) • widz kierowany dośrodkowo 	<ul style="list-style-type: none"> • format obrazu prostokąt poziomy • kompozycja wielofiguralna • postaci tworzą grupę zbliżoną do okręgu • kompozycja malarska podkreślająca przestrzenność • kompozycja niespokojna /dynamiczna /oparta na przekątnych liniach tworzonych przez postaci siedzące za stołem • akcent kompozycyjny w centrum, ale z wizualnym ciężarem po lewej stronie obrazu • ruch wielokierunkowy, zarówno dośrodkowy jak i odśrodkowy 	<p>za min. 5 cech po 3 pkt</p> <p>za 4-3 cechy po 2 pkt</p> <p>za 2 cechy po 1 pkt</p> <p>1 i mniej 0 pkt</p>
B. Kolorystyka (4 pkt)	<ul style="list-style-type: none"> • kolory stonowane, jasne postacie na ciemniejszym tle • równowaga kolorów ciepłych i zimnych • kolor lokalny • gama barwna ograniczona, plamy czerwieni tworzą wyraźne akcenty kolorystyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • kolory nasycone (zwłaszcza w partiach oświetlonych) • tonacja ciepła podkreślona światłem • kolor lokalny w partiach oświetlonych, dążący do czerni w zacienionych • gama barwna ograniczona, ale w jej obrębie duże różnice walorowe 	<p>za min. 4 cechy po 2 pkt</p> <p>3-2 cechy po 1 pkt</p> <p>1 i mniej 0 pkt</p>

<p>C. Światłocień (4 pkt)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • źródło światła poza obrazem • światło rozproszone • delikatny modelunek światłocieniowy, niewielkie różnice walorowe • ciemne tło z prześwitującym fragmentem nieba wyraźnie wyodrębnia płaszczyznę pierwszego, oświetlonego równomiernie planu 	<ul style="list-style-type: none"> • źródło światła poza obrazem • mocne światło pada na postaci i fragment ściany, ale promieniuje też od Jezusa • głęboki modelunek światłocieniowy (duże kontrasty walorowe) • ciemne tło z pierwszym planem tworzy głębię obrazu; partia ściany oświetlona, z kładącymi się na niej cieniami postaci, druga ginąca w mroku; postaci częściowo oświetlone a częściowo w cieniu 	<p>za min. 4 cechy po2 pkt</p> <p>3-2 cechy po 1 pkt</p> <p>1 i mniej 0 pkt</p>
<p>D. Ekspresja (4 pkt)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • najważniejszymi środkami artystycznymi są rysunek (linearyzm) i podporządkowany rysunkowi kolor, • niezbyt znaczące zainteresowanie anatomią, • powściągliwa choć znacząca gestykulacja, • wyraźnie wystudiowane pozy • nastrój uroczysty, podniosły, ważna chwila podkreślona „teatralizacją” wydarzenia • wrażenie harmonii podkreśla wymowę obrazu • dominacja rozumu, linearyzm, ograniczony sensualizm • mowa ciała powściągliwa, ciała idealizowane 	<ul style="list-style-type: none"> • najważniejszymi środkiem ekspresji jest światło, które wydobywa istotne treści • dążenie do realizmu • gestykulacja dramatyczna, • nastrój tajemniczości, niesamowitości, metafizycznego wydarzenia rozgrywającego się w realnym otoczeniu • wrażenie niepokoju i poruszenia postaci podkreśla wymowę sceny • dominacja uczuć, • malarskość, jawny sensualizm • mowa ciała dramatyzuje sytuację, 	<p>za min. 5 cech po 3 pkt</p> <p>za 4-3 cechy po2 pkt</p> <p>za 2 cechy po 1 pkt</p> <p>1 i mniej 0 pkt</p>
<p>E. Krótkie wnioski końcowe (2 pkt)</p>	<p>Obrazy dość wyraźnie różnią się środkami wyrazu, choć mają także cechy wspólne. Są one typowe dla stylów, które reprezentują tzn. obraz A – renesans obraz B – barok</p>		<p>Za prawidłowe sformułowanie wniosku, w którym jest wskazanie kierunków 2 pkt</p> <p>Inne, słuszne wnioski bez podania kierunków 1 pkt</p>

CZĘŚĆ 3. – DŁUŻSZA WYPOWIEDŹ NA WYBRANY TEMAT (10 pkt)

Zadanie 13. (10 pkt).

Temat 1

Na podstawie wybranych przez siebie 3-4 przykładów dzieł sztuki (innych, aniżeli ilustracje z arkusza) odpowiedz na pytanie, czy barok jest bardziej kontynuacją renesansu czy też jego opozycją.

Temat 2

Nowe sposoby ukazywania motywów mitologicznych w sztuce XVIII i XIX wieku – omów temat na 4 wybranych przykładach dzieł.

Kryterium	Uszczegółowienie kryterium	Punktacja
1. Konstrukcja wypowiedzi i sposób formułowania myśli	<ul style="list-style-type: none"> Kompozycja pracy – właściwa struktura i proporcje między poszczególnymi częściami (graficznie i merytorycznie); logika wyvodu, klarowność, interpretacja i ocena zjawisk.	0-1
		0-1
2. Trafność przytoczonych przykładów i umiejętność ich omówienia w związku z tematem (sposób werbalizowania wrażeń wizualnych)	<ul style="list-style-type: none"> Poprawność analizy formalnej wskazanej liczby dzieł (dotyczy tylko trafnie dobranych przykładów). interpretacja treści – umiejętna, bogata, obfitująca w skojarzenia, metafory i porównania wskazanej liczby dzieł (dotyczy tylko trafnie dobranych przykładów).	0-2
		0-2
3. Znajomość materiału historyczno-artystycznego	<ul style="list-style-type: none"> Znajomość opisywanego okresu – ludzie, fakty, wydarzenia, daty, kierunki, style i tendencje oraz ich wpływ na indywidualny styl artysty.	0-2
4. Terminy i pojęcia	<ul style="list-style-type: none"> Poprawność terminologiczna – przytaczanie terminów z dziedziny historii sztuki (nazwy stylów, kierunków, epok, terminy związane z opisem dzieł architektury i sztuk plastycznych itp.)	0-1
5. Język i styl	<ul style="list-style-type: none"> estetyka języka i jego poprawność.	0-1

Wyjaśnienie zasad oceniania wypracowania:**Konstrukcja wypowiedzi i sposób formułowania myśli**

Każda praca pisemna powinna być napisana zgodnie z zasadą trójdzielności, to znaczy zawierać wstęp, rozwinięcie i zakończenie. Przy czym nie chodzi tylko o to, aby ta trójdzielność była pokazana w sensie graficznym (akapity), ale także w sensie merytorycznym. Wstęp na przykład powinien odnosić się do wybranego tematu, można w nim uzasadnić swój wybór, a także wyjaśnić, jak się temat rozumie. Jeśli w temacie pojawiają się terminy z dziedziny historii sztuki – można też w tym miejscu je wyjaśnić. We wstępie można też określić ramy czasowe tematu, przybliżyć epokę (jeśli temat ogranicza się do jednej epoki) lub określić kierunki artystyczne, o których zdający zamierza pisać. Wybór podanych możliwości powinien być uzależniony od formuły tematu. Jeśli zdający chce, aby praca miała charakter eseju, we wstępie powinna być też postawiona teza.

Rozwinięcie stanowi główną i największą część wypracowania. W części tej należy odnieść się już do konkretnych przykładów dzieł sztuki.

W zakończeniu powinny pojawić się wnioski (częstkowe, które odnoszą się do zagadnień poruszanych przez zdającego w rozwinięciu) lub całościowe podsumowanie tematu. Zakończenie jest też miejscem, w którym można ująć własną ocenę zjawisk. Egzaminator będzie oceniał ich poprawność, ale nie może oceniać za poglądy. Jeśli praca ma charakter trójdzielny w takim sensie, zdający może otrzymać za nią 1 punkt.

Jeśli wywód jest logiczny i czytelny, zdający otrzyma dodatkowy punkt nawet, jeśli egzaminator nie zgadza się z poglądami piszącego. W tej części będzie też oceniany sposób formułowania myśli.

Trafność przytoczonych przykładów i umiejętność ich omówienia w związku z tematem

W wypracowaniu zdający przytacza konkretne przykłady wyjaśniając je i omawiając szerzej zgodnie z myślą przewodnią. W zależności od formuły tematu wykorzystuje tutaj wiedzę na temat ikonografii i formy dzieła. Oczywiście nie chodzi tutaj o pełne analizy dzieł z pamięci, lecz te ich aspekty, które nasuwają się w związku z tematem. Jeśli analizy formalne są poprawne, a zdający dobiera przykłady szczególnie trafnie, może otrzymać za to maksymalnie 2 punkty. Również i wtedy, kiedy wykazuje się bogatą i obfitującą w skojarzenia interpretacją treści dzieł – może otrzymać 2 punkty. W sumie za trafność przytoczonych przykładów, ich analizę i interpretację można więc otrzymać 4 punkty. Pamiętać jednak należy, że nie będzie oceniane samo przytoczenie przykładu, lecz jego szersze omówienie. Krótkie wypracowanie nie może bowiem być wyliczeniem przykładów. W bardzo dobrym wypracowaniu powinno się omówić trzy do pięciu dzieł, ale oceniane będą przede wszystkim te przykłady, które nie zostały wykorzystane w analizie formalnej w poprzedniej części Arkusza. Do przykładów z analizy porównawczej można się jednak odnieść, jeżeli temat to umożliwia.

Niektóre tematy są tak sformułowane, że pozornie wydaje się, że przytoczone przykłady powinno się omawiać wyłącznie od strony formalnej (na przykład drugi z zaproponowanych tematów). Pamiętać jednak należy, że środki artystyczne często podkreślają tematykę dzieła, a więc i w takim wypracowaniu można powiązać formę z treścią, a przynajmniej odnieść się do niej. Podobnie jest w przypadku odwrotnym, kiedy temat dotyczy na przykład określonego gatunku (pierwszy z zaproponowanych tematów, w którym zdający ma opisać wizerunek dziecka w epoce Młodej Polski). Każdy z artystów malujących dzieci ukazywał to w sobie właściwy sposób, sięgając po różne środki artystyczne. Stąd uniwersalność tego kryterium.

Znajomość materiału historyczno-artystycznego

W każdym wypracowaniu zdający wykazuje się słabszą lub lepszą znajomością opisywanego okresu. Opisuje wydarzenia artystyczne, wymienia daty związane z tymi wydarzeniami, wymienia też nazwiska twórców. Niektórzy piszący potrafią też powiązać indywidualny styl twórcy z wpływem epoki i środowiska. Każdy taki fakt będzie przez egzaminatora zauważany. Jeśli w pracy zdającego pojawi się przynajmniej 8-10 informacji tego typu, zdający może otrzymać za to 2 punkty. Jeśli ich liczba będzie się ograniczać do 5-7 – zdającemu będzie przyznany jeden punkt. Aby jednak nie oceniać podwójnie za te same fakty, nie będą w to wliczane nazwiska artystów wymieniane przy omawianych szerzej przykładach.

Terminy i pojęcia

Każdy piszący używa w swoim wypracowaniu różnych terminów i pojęć (nazwy kierunków, stylów, epok, terminy odnoszące się do formy dzieł sztuki lub ich treści. Jeżeli zdający posługuje się swobodnie terminologią artystyczną, uzyska w tym miejscu 1 punkt.

Język i styl

W tym punkcie oceniana będzie poprawność stylistyczna i gramatyczna. Jeśli w pracy zdającego nie będzie błędów ortograficznych, a składnia będzie w miarę poprawna – zdający może otrzymać dodatkowy 1 punkt.